بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު

ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2023/HC-A/90
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: މުޙައްމަދު އަނީސް، ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ 4800، މާލެ
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް: އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ދަނގެތީ ކައުންސިލް
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ބިމާބެހޭ (ގޯތީގެ ރަޖިސްޓްރީ ބާތިލްކުރުމަށް ނިންމުން)

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު ހުޒައިފާ މުޙައްމަދު

ނިމުނު ތާރީޚް: 18 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1446 / 19 ޑިސެމްބަރު 2024

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުދުޖު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt·gov·mv ވެބްސައިޓް: www·highcourt·gov·mv

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް:

16 ޝަޢުބާން 1444

08 މާރިޗު 2023

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- **ނަންބަރު:** 2022-I6C-CIV-43 ޤަޟިއްޔާ
- **ނިންމި ކޯޓު:** އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ދަނގެތީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު
- **ބާވަތް:** ބިމާބެހޭ (ގޯތީގެ ރަޖިސްޓްރީ ބާޠިލްކުރުމަށް ނިންމުން)
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް:** 09 ނޮވެންބަރު 2022
- **ނިމުނު ތާރީޚް:** 15 ޖަނަވަރީ 2023

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

މުޙައްމަދު އަނީސް، ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ 4800، މާލެ

ޤާނޫނީ ވަކީލު:

ނައުޝާދު އަބްދުލްއަޒީޒް، ސްޓޫޑިއޯމަންޒިލް، އއ. ރަސްދޫ

އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވި ފަރާތް

އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ދަނގެތީ ކައުންސިލް

ތަމްސީލުކުރީ:

މުޢާވިޔަތު ރަޝީދު (ކައުންސިލްގެ ރައީސް)

މުޙައްމަދު މުސްތަޢީން ބިން ޢަބްދުﷲ (ކައުންސިލްގެ ސެކްރެޓަރީ ޖެނަރަލް)

މަދަނީ- ބިމާބެހޭ (ގޯތީގެ ރަޖިސްޓްރީ ބާޠިލްކުރުމަށް ނިންމުން)- ދަޢުވާ ބަލައިނުގަނެވުން-

<u>ފަސޭހަތާއެކު ބުނަމުން މަޖިލީހުގެ ރަމްޒުތަށް،</u> (މި ރަމްޒުތަކަށް ފަސޭހަތާއެކު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް އަދި ފަސޭހަތާއެކު ބުޒަރީފާ މުޙައްމަދު ޝާހިދު ކުރައްވާފައި)

މައްސަލައިގެ ތަފާސީލު

1. މިއީ، އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ދަނގެތީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022-I6C-CIV-43 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް މާލެ، ދަރުމަވަރު ނަންބަރު ހުސް 4800، މުޙައްމަދު އަނީސްގެ[1] ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބެލި ޤަޟިއްޔާއެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވާ ފަރާތަކީ އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ދަނގެތީ ކައުންސިލެވެ.

ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލަ

2. އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ދަނގެތީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022-I6C-CIV-43 ޤަޟިއްޔާގައި މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި މައްސަލައަކީ މުޙައްމަދު އަނީސް އަށް އދ. ދަނގެތިން ދިރިއުޅުމަށް ދޫކުރެއްވިފައިވާ ގޯއްޗެއް އަލުން ބަދަލުން ދޫކުރެއްވި ކަމަށްބުނެ، ގޯތީގެ ރަޖިސްޓްރީ ބާޠިލުކޮށް މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ނަމުގައި އެ ގޯތި ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް ނިންމުމަށްފަހު ދެވަނަ ފަހަރަށް ކައުންސިލުގެ ބޭނުމަށް މި ގޯތި ނަގަން ބޭނުންވެގެން އެ މަސައްކަތް ކުރުމުންނާ ކުރުމުގައި ބާރު އެ މައްސަލަ ބަލައިދިނުން އެދި އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ދަނގެތީ ކައުންސިލުގެ މައްޗަށް މުޙައްމަދު އަނީސް ހުށަހެޅި މައްސަލައެވެ.

3. އެ މައްސަލައިގައި މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން ޖެހިދިނުމަށް އެދިފައިވާ ފަރުވާއަކީ، އެ ދަނގެތީގައި އެ ކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމާހަމައަށް، އދ. ދަނގެތީ "ވިލާގެސްޓްގާ" އެވެ ހިރާ ގޯތީގައި ކުރަމުންދާ މަސައްކަތަށް އެއްވެސް ހުރަހެއް ނުލުމަށާއި އެ ގޯތި މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ދަރިން ވެރިކަމުގާ ގެދޮރުކުރަން

---

[1] . ދރއ ކާޑު ނަންބަރު A042049

އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް ނާޅުއްވަން އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ދަނގެތީ ކައުންސިލާއި ކަމާބެހޭ އެންމެހާ ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް އަމުރުކޮށްދިނުމާއެކު، މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އދ. ދަނގެތީ "ވިލަމެންދޫ" އެވެ ބިރާ ގޭއްކަޔާ މުޙައްމަދު އަނީސްގެ މިލްކެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށެވެ.[2]

ދަށު ކޯޓުގެ ޙުކުމް

އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ދަނގެތީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022-I6C-CIV-43 ދަޢުވާ އެ ކޯޓުގައި މައުޟޫޢީގޮތުން ބަލާފައިވަނީއެވެ. އެގޮތުން އެ މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅުނު ދަޢުވާ ސާބިތުވާކަމަށް ބަޔާންކޮށް އިޖުރާއީގޮތުން ކަންކަން ފާހަގަކުރުމަށްފަހު އެ މައްސަލައިގައި ޙުކުމް ކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

"ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން މިގޮތުގެ މަތިން ހުރުމުން، ހުށަހެޅިފައިވާ ދަޢުވާއަކީ ފުރިހަމަނުވާ ދަޢުވާއެއް ކަމުގައިވާތީ، މައުޟޫޢީގޮތުން ދަޢުވާ ކުރިއަށްގެންދިއުމުގެ ނެތް، ދަޢުވާފުޅު ބާތިލުކޮށް މި ޤަޟިއްޔާ ނިންމައިފީމެވެ."

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް

4. އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ދަނގެތީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022-I6C-CIV-43 ދަޢުވާއާ އިސްތިއުނާފުކުރައްވަން މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން އަންނަނިވި 02 (ދޭއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅުއްވައި ވެއެވެ.

- **ފުރަތަމަ ނުކުތާ އަކީ:** ދަޢުވާގެ ހުށަހެޅުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތުން ދަޢުވާކުރާފަރާތުގެ ހިބައިން ގޯތި ވަކިކުރުމަށް އދ. ދަނގެތީ ކައުންސިލުން ނިންމާފައިވާކަން އެނގޭ ލިޔުން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅާފައިވާއިރު އެކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިނުވާ ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

[2] . ދަށު ކޯޓުން ޙުކުމްކުރުން ދަޢުވާ ހުކުރާ ތާރީޚު (6 ނޮވެމްބަރު 2022)

- ދެވަނަ ނުކުތާ އަށް: ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ ވަކީލު ނިސްބަތްވާ ޗެމްބަރަކީ، ދަޢުވާކުރާފަރާތުގެ ވަކީލު ނިސްބަތްވާ ޗެމްބަރު ކަމަށްވެފައި، މި މައްސަލައިގައި ދަޢުވާލިބޭފަރާތް ތަމްސީލުކުރުމަށް ހަމަ އެ ޗެމްބަރުގެ ވަކީލަކު ޢައްޔަންކުރުމަކީ ދަޢުވާކުރާފަރާތުގެ މަސްލަހަތަށް އުނިކަން ލިބޭނެކަމަކަށް ވާއިރު، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ޢައްޔަންކުރި ވަކީލަކު މި މައްސަލައިގައި އެފަރާތް ތަމްސީލު ނުކުރެވޭނެ ކަމަށްދަންނަވާ، އެކަން އިޖުރާއީގޮތުން ފާހަގަކޮށް ހުށަހެޅުއްވުން ގޮތުން ނުނިންމައި މައްސަލައިގެ ފުރު ބަޔާން ކުރި ކަމަށް ބުނެ ޤަބޫލުކުރި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތަކާމެދު ދެފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުގެ ޚުލާސާ

5. އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ދަށު ކޯޓުން ދަޢުވާ ކުރިއަށް ނުގެންދެވޭނެ ކަމަށް ކަނޑައަޅާ ޙުކުމްކޮށްފައިވަނީ، މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހުއްޖަތަކަށް ރިޢާޔަތްނުކޮށް ކަމަށެވެ. އެގޮތުން މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އދ. ދަނގެތީ "ވިލަމަނދޫ" އެވް ކިޔާ ބޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރީ ބާޠިލުކުރުމަށް ކައުންސިލުން ނިންމާފައިވާކަން އެނގޭ ލިޔުން ދަޢުވާއާއިއެކު ދަށުކޯޓަށް ހުށަހެޅި ނަމަވެސް އެ ކައުންސިލް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިނުވާކަމަށެވެ. އަދި މުޙައްމަދު އަނީސް އަށް ދަޢުވާކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ އެޕެލިޓް ޕްރޮސީޖަރ ކަމަށްވާ ލޯކަސް ސްޓޭންޑައި ގެ ފަރާތުން ދަށު ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތް ތަމްސީލުކުރުމުން އެކަމާމެދު ކުރަނީ ޤަޟިއްޔާ އިޢުތިރާޒްކުރުމުން ވެސް ދަށު ކޯޓުން ޖަވާބު ކަނޑައަޅުއްވާފައިނުވާކަމަށެވެ. ހަމައެހެންމެ ދަށު ކޯޓުން ޝަރީޢަތް ހިންގުމަކާ ނުލައި މައްސަލަ ހިންގާ ޤާނޫނުތަކުގައިވާ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ކަމަށެވެ. އެގޮތުން އެ ޤާނޫނުގެ 165 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތަށް މި މައްސަލައިގައި ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމަކާނުލައި ހުކުމްކުރެއްވުމަކީ އެއީ ފުދު އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ

ހައިކޯޓުގައި އެދުނީ ދަށު ކޯޓުގެ ޙުކުމް ބާޠިލުކޮށްދިނުމަށް، މި ދަޢުވާ އަލުން ބެލުމަށް ދަށުކޯޓަށް ރައްދުކޮށްދިނުން ކަމަށެވެ.

6. ޖަވާބުގައި އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ދަނގެތީ ކައުންސިލްގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ މި މައްސަލައިގައި މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން ޤަރާރުކުރާ ނިންމުމަކީ އެ ކައުންސިލުން އަންގުމެއްކަމާ ނިންމުމެއް ނޫން ކަމަށާއި މުޙައްމަދު އަނީސާ ހިއްސާކޮށްފައިވާ ލިޔުމުގައިވެސް ނޫން ކަމަށެވެ. އެގޮތުން ނިންމުމެއް ނިންމުމަކަށްވުރެ އެ ނިންމުމުން އެކަމު ނުކުތާތަކަ، އެ ނިންމުމުގަ ޤާނޫނީ ބަރުދަނެއް ނުދެވޭނެ ކަމަށެވެ. ހަމައެހެންމެ އިސްތިއުނާފު ދެވަނަ ނުކުތާގައި ވަކިވާ ފެށިގެން ޤަރާރުކުރާ އިޢުލާނާއި ނުކުތާއަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާ ކައުންސިލްތަކުގެ ހުށަހަޅައިގެން ކުރިއަށް ގެންދަނީ މައްސަލައެއް ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުން ދަމަހައްޓައިދިނުން އެދޭ ކަމަށެވެ.

އިޖުރާއީ ނުކުތާއާމެދު ގޮތް ކަނޑައަޅާފައިނުވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއާމެދު ޝަރީޢަތުން ރިޢާޔަތްކުރިގޮތް

7. އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ދަނގެތީ ކައުންސިލުން ދަށު ކޯޓުގައި ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ ޖޫރީ ވަކިން ނިސްބަތްވާ ޓްރައިބިއުނަލް، ދައުލަތުގެ ވަކިން ނިސްބަތްކޮށް ކަމަށް ފެށިގެން، މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުގެ ބަޔާންކުރާ ވަކިން ކަމަށް ވަކިވެފައިވާ ބޭނުންކުރާ ގޮތުގެ، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ޢައްޔަންކުރެވޭ މި މައްސަލައިގައި އެފަރާތް ބަޔާންކުރާ ނުކުތާއާއި ކަމަށްފައިވާ، އެކަން އިޖުރާއީމެދު ގޮތްކަނޑައަޅާ ނުކުތާއާމެދު ހުށަހެޅި މައްސަލައިގެ ކަމަށް ބުނެ ގޮތް ކަނޑައަޅާ ނުކުތާއެވެ. އެގޮތުން ފުރަތަމަ ޝަރީޢަތުގެ ނިޔާ ކޯޓުގެ ފަރާތުން މުޙައްމަދު އަނީސް އަދި ދަށުކޯޓު

ތަޙްޤީޤުކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަށްޓަކައި، މަޖްލިސްތަކުގައި ދަޢުވާލިބުނު އަރިހަރުގެ ދެކުނުބޭ ދަށުގެ ކަމުގެ ހަމަ އެ ލާޤާނޫނީ ފަރާތަކުން ތަޙްސީލުކުރައްވާ ފާރާތުން ކަމަށްވާތީ ޤާނޫނީ ވަކީލުން ސުލޫކާ ހިފާފާ ޚަލާފުވެއްޖެ ކަމަށް ބެލެވޭ ހާލަތްތަކުގައި ފަރާތްވެރިވާނަމަ ހަމައެކަނި ޤާނޫނީ ވަކީލުން ގެ އިސްލާހީ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ބާރު ހުންނާނެއެވެ.

8. ބާރުވެރިޔާ އިޖްރާއީ ނިޒާމް މުޤައްރަރު އަލީ ގެ ފާރާތުން ދަޢުވާ ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ތަން ކޯޓުގެ ރިޢާޔަތުގައި ހިފެހެއްޓުމާ ދެ ކަމަކަށް ބަލައިލީ. ނަމަވެސް މި އިދާރީ ސިޔާސަތުގެ ދަށުން ކޯޓުގެ ރިޢާޔަތުގައި އެއްވެސް ނިޒާމެއް ޤާނޫނީ ކުރެވިފައިނުވެއެވެ. އަދި މިނިވަން ގޮތެއްގެ ވަކި ބޭރު ކަނޑައަޅާ ޖާނީވެސް ނުވެއެވެ.

9. މަޖިލީހަށް ބާރު ލިބިދީފައިވާ ޤާނޫނު އަސާސީގެ ފުރިހަމަ ބާރުވެރިކަމާއި ހިއްސާކުރާ ނިޒާމެއްގެ ތަޢާރުފު ކަނޑައެޅުމުގެ ޤާނޫނީ ފަރާތްތަކުގެ ސިޔާސަތުތަކާއި ގަވާއިދު ތަރުތީބުކޮށް ހަމަޖެހުމުގެ އުސޫލުތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ އަބްދުލްމަޖީދު އަދި މުއިއްޒު ވާހިދު އެވެސް ބައްޕާ [3] ޤަޟިއްޔާގެ 35 ވަނަ ނުކުތާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި ބާރުވެރިކަމާއި ގުޅޭ ސިޔާސަތު ހަމަޖެހިފައިވާ ބާރުތަކަށް ފާރަވެރިވާ ގޮތުން ޖަވާބުދާރީވުމަށް ޤާނޫނީ ނިޒާމެއް ދަށުން ތަޢާރުފުކޮށް ކަނޑައެޅި ޤަޟިއްޔާގައި ވާ ބާރުވެރިކަމެއްވެއެވެ.

10. މި ޤަޟިއްޔާގައި ދަށު ކޯޓުން ގަވާއިދާ ޚިލާފުވެފައިވާ ބާރު ތަޙުޤީޤުކޮށް ނިސްބަތް ކުރާ ޚިލާފުތަކުގެ ބާރެއް، މިއީ ދަށު ކޯޓުން މަޖްލިސްއާއި ދެމެދު ސުވާލު ގެނެސްފައިވާ ބާރުތަކުގެ ތަރުތީބެއް ޤަޟިއްޔާގެ މަތިން ކަނޑައަޅާފައި ވެއެވެ. އަދި ދަށު ކޯޓުން އެ މަޖްލިސްގައި ކަމެއް ބާރުތައް ޝަރީޢަތް ނުކުރާ ބަޔަކަށް ނުވެއެވެ. ދަށުގެ ބާރު ހިތްވަރުދޭ ފިކުރެއް ދެކެއް ނަމަވެސް، ދަށުގެ ބާރުތަކުގެ ޙައްޤު ހަމަ ބާރަކަށް ހަދައިދޭ ބަދަލުތަކާއި މަޖްލިސް ދަށުކުރަން ބަލާ ކަމެއް ނުކުތުނު ގޮތަކަށް ވެއެވެ. މި ބާރު މިނިވަނަކަން ހިފެހެއްޓުމުގެ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ދާއިރާގައި ވާ ފާހަގަކުރެވޭ މަބްދައެކެވެ.

---

[3] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/100 ޤަޟިއްޔާ.

ދެކޮޅުބުނި ދަރަޖޭގެ ކަމުންސިވިލްން 6 ޑިސެމްބަރު 2022 ދުވަހު ދަށު ކޯޓުން އިޖްރާއީ ނުކުތާ ހުށަހަޅާފައިވާކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.[4] އެހެންކަމުން ދަށުވާ ޕްރޮސީޑިއަރ ބައެއްކަންތައްތައް ދަށުވާ ސާފުކުރާނީ އިޖްރާއީގޮތުން ދަށުވާ ޕްރޮ ބާބީރު ކޯޓުދަރި އެ މައްސަލައިގެ ބެހޭގޮތުން ޤާނޫނީ ވަކިކުރާ މަސްއަލަތައް ފުރުޞަތުދޭގޮތް ހުށަހަޅާފައިވާ އިޖްރާއީ އިޖްރާއާތުގައި ގޮތް ނިންމުމުގެ ކުރިން ކުރުވުމަށްކަމަށްވެއެވެ. އެހެނީ ދަށުވާ ޕްރޮ ސަބު ދަށުވާއުއް ނަތީޖާ އެހެން އިޖްރާއީ އިޖްރާއާތަކަށް ގޮތް ކަނޑައެޅުމުގެ ކުރިން ދަށުވާ ޕްރޮ ބާބީރުކުރުވުމަށް ޗާއިޖް ޖަވާބުދާރީވެވެ.

11. ދަށު ކޯޓުން ޤާނޫނީ ވަކިކުރާ މަސްއަލަތަށް ފުރުޞަތުދޭގޮތް ހުށަހަޅާފައިވާ އިޖްރާއީ އިޖްރާއާތުގައި ގޮތްއެއް ކަނޑައަޅާފައިނުވާކަމަށް، ބަޔާންގެ ބެލުމަށް މި އިޖްރާއަތަށް ބަލާއިރު، މިންގަނޑަކީ ހުށަހެޅުނު އިޖްރާއަތަށް ޤާނޫނީ ވަކިކުރުމުގެ ސުލޫކާ ސިފަ ގެންގުޅުނީ ކަމެކެވެ. އެހެންކަމުން މިއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ވަސީލަތްތަކާ ޤާނޫނު[5] ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ވަކިކުރުމުގެ ބެލުމަކަށް ފަރާތް ކަމަށްވާ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބާ ކަމުންސިވިލް ހުށަހަޅައިގެން ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގެ ޙައްޤު ކަމެއް ކަން އެނގެއެވެ. އަދި އެފަދަ ކަންކަމުގައި ދާއިރާ ގޮތެއްގައި ހަމަ ބަޔާން ހުރިހާކަމެއް އެކުލެވޭ މުއާމަލާތް ފަރާތަކީ ޤާނޫނީ ވަސީލަތްތަކަށް ބެލުމުގެ ފަރާތެއްކަމުގައިވާ ބާ ކަމުންސިވިލް ކަމުގައި ދެކެމެވެ.

---

[4] . އަރިހައްޓަވު ދެކޮޅުބުނި ދަރަޖޭގެ ކަމުންސިވިލްން 6 ޑިސެމްބަރު 2022 ދުވަހު ދަށު ކޯޓުން ހުކުމުގެ އިޖްރާއީ ނުކުތާ ހިމެނޭ ބަޔާން
[5] . ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2019

ހުކުމަކީ ޢިޖުތިހާދުކޮށްފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފީ ފުރަތަމަ ނުކުތާއާމެދު ޝަރީޢަތުން ޢިޖުތިހާދުކުރިގޮތް

12. އިސްތިއުނާފީ ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ ދަޢުވާގެ ޚުލާސާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ދަޢުވާލިބޭފަރާތުގެ ކިބައިން ގޯތި ވަކިކުރުމަށް އެދި. ދަނގެތީ ކައުންސިލުން ނިންމާފައިވާކަން އެނގޭ ލިޔުން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅާފައިވާއިރު އެކަމަށް ޢިޖުތިހާދުކޮށްފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

13. ދަށު ކޯޓުން މުޙައްމަދު އަނީސް ހުށަހެޅި ދަޢުވާ ފޯމުން ބަލާއިރު، ދަޢުވާގެ ޚުލާސާ އާއި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ އެދޭ ފަރުވާއަށް ބެލުމުން އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

13.1 އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ދަނގެތީ މަޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022-I6C-CIV-43 ޤަޟިއްޔާގައި މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ދަޢުވާގެ ޚުލާސާގައިވަނީ އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.

"އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ދަނގެތީން ދިރިއުޅުއްވަން މުޙައްމަދު އަނީސް އަށް ދޫކޮށްފައިވާ ގޯއްޗަކީ އުސޫލުން ބޭރުން ދިރިއުޅުއްވަން ދޫކޮށްފައިވާ ގޯއްޗެއް ކަމަށް ވެސް، މުޙައްމަދު އަނީސްގެން ފަރާތުން ތަރަހަށް ހިޔާރުކުރި ފަރާތަކަށް ދިރިއުޅުއްވަން ދޫކުރި ގޯއްޗެއް އަމިއްލަކޮށްދެއްވުމަށް ވިޔަފާރިކުރުމަށްވާތީ، އެގޮތުން އަމަލުކުރުމަށް އިތުރު ފަރާތަކަށް ފުރުސަތު ނުދިނުމަށްޓަކައި، މުޙައްމަދު އަނީސް އަށް ދޫކޮށްފައިވާ ގޯތީގެ ރަޖިސްޓްރީ ބާޠިލުކޮށް މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ކިބައިން އެގޯތި ވަކިކުރުމަށް ނިންމުމަށްފަހު، ދެވަނަ ފަހަރު މިގޯތި ކައުންސިލުގެ ބޭނުމަށް ނަގަން ބޭނުންވާތީ، އެކަމަށްޓަކައި ގޯތި ކައިރިއަށް ކައުންސިލުގެ އާންމު ޖާގައަށް ބޭއްވުމަށް ނިންމެވުމާއި، މިގޯތި މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ކިބައިން ވަކިކުރެވޭނެ އިޖުރާއާތު ގަވާއިދު ގޮތުގެތެރެއިން އެގޮތަށް މިހާރުގެ ކައުންސިލުން މަސައްކަތް ކޮށްފައިވުން، އެގޮތުން ކައުންސިލުން އިސްނެގުމުގެ މަތިން ރަށުގެ ރައްޔިތުންގެ ބައިވެރިވުމާއެކު "ގެދޮރުގެ ނުހަނުކަމުގެ ޝޫރާ" ބައްދަލުވުމެއް ބާއްވާފައިވުން"[6] މިފަދައިންނެވެ.

[6] . ދަށު ކޯޓުން ހުށަހެޅުނު ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމު (6 ނޮވެމްބަރު 2022)

އަދި އެ ދަޢުވާ ފޮނުވައި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅަން އެދޭ ފަރުވާގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާނީ އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.

"ދިވެހި ދައުލަތުން ދިވެހި ރައްޔިތުން ދިރިއުޅުމަށް ދުސްތޫރުގައިވާ ގޮތް ގޯތިގެދޮރު ހޯދުމަށްޓަކައިގެންވާ ހާއްސަ އަސާސީ ބައެއްގެކަމަށްވެފައި، އެފަދަ އަސާސީ ބައެއްގެ ދައުލަތުގެ ހާއްސަ ބޭނުމަކަށް ނެގުމަށް ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި ޤާނޫނު ހުއްދަކޮށްފައިވާ ހަމަތަކާއި އުސޫލުތަކާގެ މަތިން ޝަރުޢީ ކޯޓަކުން އެކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ހާއްސަ އިސްތިސްނާ ހާލަތްތަކުގެ މަތިންމެނުވީ މިސްކިއްޔަތުގެ ގޮތުގައި ދޫކޮށްދީފައި މިސްކިއްޔަތާ ފާއިދާކުރުމާއި އަސާސީ ބައެއްގެކަން އެނގޭ ހިނދު އިދި: ދަޢުލަތުން މުއްދަތަކު އަސާސީ އަދި ދުސްތޫރީ ގޮތުގައި މުއްދަތަކު އަސާސީގެ ހައްޤެއް ފައިދާކުރުމަށް ސިޔާސީ ދާއިރާގައި ދަޢުލަތުގެ ކުރުއްސިދިން ކުރީގެ ޙުކޫމަތުގެ ފަރާތުން އިޤްރާރު، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 41 ވަނަ މާއްދާ އާއި 40 ވަނަ މާއްދާ އާއި އަދި 20 ވަނަ މާއްދާއާ ހިލާފު ދަފްތަރުގެ ޙާލަތްތަކުގައި، މި މައްސަލަ ރިޢާ ކޯޓުން ބައްލަވައި ގޮތުގެ ކަނޑައެޅުމުގާ ހަމައަށް އިދި: ދަޢުލަތުން މުއްދަތަކު އަސާސީ އަދި ދުސްތޫރީ ގޮތުގައި "ވިއްކުމަށްދޫ" އެއް ކިޔާ ގޮތުގައި ކުރިމަތިވާ މަސައްކަތަށް އެއްވެސް ހުރަހެއް ނެތުމަށާއި އެ ގޮތް މުއްދަތަކު އަސާސީގެ ހައްޤެއް ފައިދާކުރުމާގެ ޤާނޫނީ އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް ނެތުމަކަށް ނިދި: ދަޢުލަތު ކުރުއްސިދިނުން ކުރާބަދަލު އެންމެހާ މުއްސަސާތަކަށް އަމިއްލަ ފުދުންތެރިކަމުގެ މައްޗަށް، އަދިއަލުގެ ދުނިޔެއަށް ދަޢުލަތުން ދުވަހަކު ނަނބަރު 4800 މުދައްދަތު އަސާސީގެ ނަގުގައި ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް ގޮއްސަ ޤާނޫނީ މިތުރާއް ކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައި އެގޮތުގެ މަތިން ޙުކުމް ކުރައްވާށެވެ."[7]

14. ދަޢުވާގައި ހިމެނޭ ކަންކަން ސާބިތުވުމުގައި މުދައްދަތު އަސާސީގެ ފަރާތުން އަންނަނިވި ހުޖައްތު ހުށަހަޅާފައި ވެއެވެ.

[7] . ދަދު ކޯޓުން ހުށަހެޅުން ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމު (6 ނޮވެންބަރު 2022)

14.1. މުޙައްމަދު އަނީސް އަށް އދ. ދަނގެތިން ލިބިފައިވާ ކޮޕީގައި ޗާނާރިހާކުރަންޑުއެއްގެ ކާކުކަން ނޫނޫގެ ފަރާތުން ބަޔާނާފައިވާ އެ މައްސަލަ ބަލައިދިނުން އެދި އދ. ދަނގެތީ އޮފީހުން މުޙައްމަދު އަނީސް 18 އޮގަސްޓް 2009 ދުވަހު ފޮނުވާފައިވާ ސިޓީ (އެގްޒިބިޓް 1)

14.2. "އެކިއެކި ބޮޑެތި މަސައްކަތްތަކާއި ކަސްޓަމްހައުސްގެ ދަށުން އުޅޭ ރަށްރަށުން ބިން ދޫކުރާފަދަ އެއްބަސްވުން" (އެގްޒިބިޓް 2)

14.3. މުޙައްމަދު އަނީސް އަށް އދ. ދަނގެތިން ލިބިފައިވާ ގޮއްޗާއި ކުއްޔަށް ނަގާފައިވާ ކޮޕީގައި ޙާޟިރުވާ ވައްތަރު ކާކުކަން ނޫނޫގެ ފަރާތުން ބަޔާނާފައިވާ އެ މައްސަލަ ބަލައިދިނުން އެދި 25 ޖޫން 2006 ގައި އދ. ދަނގެތީ އޮފީހުން މުޙައްމަދު އަނީސް ފޮނުވި ސިޓީ (އެގްޒިބިޓް 2)

14.4. މުޙައްމަދު އަނީސް އަށް އދ. ދަނގެތިން ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ބިން އަނބުރާ ހަވާލުކޮށްދިނުން އެދި އދ. ދަނގެތީ އޮފީހުން މުޙައްމަދު އަނީސް އަށް ފޮނުވި 11 އޭޕްރީލް 2006 ދުވަހުގެ ލިޔުން (އެގްޒިބިޓް 2)

14.5. ކޮޕީގައި ހާނާވައިވާ ބައިތަކުގެ ކޮޕީ (އެގްޒިބިޓް 3)

14.6. މުޙައްމަދު އަނީސް އަށް އދ. ދަނގެތިން ލިބިފައިވާ ކޮޕީގައި ހާނާވައިވާ ވައްތަރު ކާކުކަން ނޫނޫގެ ފަރާތުން ބަޔާނާފައިވާ އެ މައްސަލަ ބަލައިދިނުން އެދި 15 މާރިޗު 2010 ގައި އދ. އޮފީހުން މުޙައްމަދު އަނީސް ފޮނުވި ސިޓީ (އެގްޒިބިޓް 3)

14.7. މުޙައްމަދު އަނީސް އަށް އދ. ދަނގެތިން ދޫކޮށްފައިވާ "ވިލަގެސްދޫ" އެވެ ކިޔާ ކޮޕީގެ ރަޖިސްޓްރީ ބާރުލެއްވުން މުޙައްމަދު އަނީސް އަށް އެންގުމަށް އަތޮޅުކައުންސިލް ދަނގެތީ ކައުންސިލުން 21 މާ 2022 ދުވަހު ނިންމުން

14.8. އަތޮޅުކައުންސިލް ދަނގެތީ ކައުންސިލް 56 ވަނަ އާންމު ޖަލްސާގެ އެޖެންޑާ ހިމެނޭ ދަފުތަރު (އެގްޒިބިޓް 5)

14.9 ޗުނުގެ ނުވަތަ ސަރުދަރާގެ ޚިދުމަތް އެޓާ ކޮޕީ (އެގްޒިބިޓް 6)

14.10 ކޮޕީގެ އުމުރުން އޮތް ހުސްބިން ގޯއްޗަށް ވާ އުނދަގޫ ޒިޔާރަތް ވިސްނައެއް ނޯޓިސް ސަރުކާރުގެ ޖަންގާއި ހައި ދިރިއުޅުމަށް ދޫކުރި ގޮތީގެ މަގުގެބަޔަށް ސަރުކާރުމަތީ ގޮތީގެ ފޮރުވާތުގެ ޖަންގާއް ކާމި، ގޮތީގެ އިންވާރު މަތީގައި ހުންނަ ރުއްރުކަތީ ގޮތީގެ ފޮރުވާތުން ބަދަލުދިނުމުން ނޫނީ ކަނޑާނެލުމަށް އެއްބާރުކާމި، އެ ރުކަން ބަދަލު ލިބުމުން އެ ރުއް ކަނޑާ އާގެ އުނދަގޫ ފުރުދަކާ ވިސް ގޮތީގެ ފޮރުވާތުން ކަރަންޓްކޮނަކާއް ކަމަން އަންގައި އަރިއަތުގެ ދުކާނުބަރި ދަނގެތި ކައުންސިލުން 16 އޮކްޓޫބަރު 2014 ދުވަހު މުޙައްމަދު އަލީފް އަށް ފޮނުވި ސިޓީގެ ޖަވާބު (އެގްޒިބިޓް 7)

15. ދަށު ކޯޓުން މުޙައްމަދު އަލީފް ކޮށްފައިވާ ދައުވާ ސާބިތުވާކަމަށް[8] އަދި އެކަމާ ސާބިތުވާކަމަށް[9] ފާހަގަކޮށް ދައުވާފުދު ވަނީ ބާޠިލުކޮށްފައެވެ. އެގޮތުން ދައުވާގައި ބާރުންކަރާކަންކަން އެނާ ސާބިތުވާއި މައްސަލައިގައި އެކަށީގެން ހުރި: ދަނގެތި "ވިލާގެސްދު" އެވް ހިޔާ ގޮތިކަށް މުޙައްމަދު އަލީފްގެ **މިލްކު ގޮތެއްކަމަށް** ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދިފައިވާތީ ދައުވާއަށް ދައުވާގެ ހުރިހާ އާއި އެކަމާ ގުޅޭގައި ގުޅުމެއް ނެތް، ފުރިހަމަކުރާ ދައުވާއްކައިކަމަށް ދަށު ކޯޓުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.[10]

16. ދަށުކޯޓަށް ހުށަހެޅުނު ދައުވާގައި މުޙައްމަދު އަލީފްގެ މައިގަނޑު ޝަކުވާއަކީ ދދ. ދަނގެތި "ވިލާގެސްދު" އެވް ހިޔާ ގޮތި މުޙައްމަދު އަލީފްގެ ހިބައިން ލިބުނުކަމަށް އަރިއަތުގެ ދުކާނުބަރި ދަނގެތި ކައުންސިލުން މަސައްކަތްކުރަމުން ދިޔަންކަން ދައުވާ އަށް ބެލުމުން ދޫކުރާ ގޮތް އަދި ނަމަވެސް، ދައުވާފުދުގައި ގޮދުމަށް އެދޭ ފުރުވާގެ ބައިގައި ދެބައެއް ހިމެނޭކަން އެނގެއެވެ. އެއީ އަންނަނިވި ފުދައިން ދަށު ކޯޓުން މައްސަލައިގައި

[8] . ދަށު ކޯޓުގެ ޙުކުމުގެ 5 ވަނަ ނުކުތާ
[9] . ދަށު ކޯޓުގެ ޙުކުމުގެ 8 ވަނަ ނުކުތާ
[10] . ދަށު ކޯޓުގެ ޙުކުމުގެ 13 ވަނަ ނުކުތާ

ގޮތުން ކަނޑައެޅުމާމެދުގައި ހުކުމަށް އެދި ވަގުތީ ފަރާތާ އަކާއި މުޅި މައްސަލައިގައި ހުކުމަށް އެދި ފަރާތުގެ ބަހެވެ.

16.1 **ވަގުތީ ފަރާތް:** އއ. ތޮއްޑޫގެ "ވިލަމުންދޫ" އެވެ ކިޔާ ގޭގައި ކުރަމުންދާ މަސައްކަތްކުރަން އެއްވެސް ހުރަހެއް ނުވުމަކާއި އެ ގޮތި މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ކިބައިން ވަކިކުރުމަށްގޮސްފައިވާކަން އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް ނުވުމަށް އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ތޮއްޑޫ ކައުންސިލާއި ކަމާބެހޭ އެންމެހާ ފަރާތްތަކަށް މައްޗަށް އަމުރުކޮށްދިނުން[11]

16.2 **މައްސަލައިގައި ހުކުމަށް އެދި މައިގަނޑު ފަރާތް:** ހުކުމަށް އެދި މައިގަނޑު ފަރާތުގެ ގޮތުގައި ބާޠިލްކޮށްފައިވަނީ އއ. ތޮއްޑޫގެ "ވިލަމުންދޫ" އެވެ ކިޔާ ގޭގެ މުޙައްމަދު އަނީސްގެ މިލްކުކަން ކަނޑައަޅައިދިނުން، މިއެވެ.[12]

17. ކަންމިހެން އޮތުމުން، މައްސަލައިގައި މުޙައްމަދު އަނީސް ހުކުމަށް އެދުނު ފަރާތެއް އެދި. ތޮއްޑޫ "ވިލަމުންދޫ" އެވެ ކިޔާ ގޭގެ މުޙައްމަދު އަނީސްގެ މިލްކުކަން ކަނޑައަޅައިދިނުން ކަން އެނގެން އޮތް ނުވަތަ، އެކަމާ ގުޅޭ އެއްވެސް ހުށަހެޅުމެއް ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާކަން އެނގެނީ ނުވެއެވެ. އަދި ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުން އެނގެން އޮތް ދިރިއުޅުއްވުން ދޫކޮށްފައިވާ ބަންޑާރަ ގޯއްޗެއްކަމެވެ.[13] އެހެންކަމުން ދައުވާގެ ހުށަހެޅުމުގައި ބާޠިލްކޮށްފައިވާ ކަންކަމާއި، މައްސަލައިގައި ހުކުމަށް އެދި ފަރާތުގައި ގޮތުގައި ނެތްކަން އެނގެއެވެ.

---

[11] ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހެޅުނު ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމު (6 ނޮވެމްބަރު 2022)

[12] ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހެޅުނު ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމު (6 ނޮވެމްބަރު 2022)

[13] މުޙައްމަދު އަނީސް އަލް އއ. ތޮއްޑޫގެ ދޫކޮށްލައިފާ "ވިލަމުންދޫ" އެވެ ކިޔާ ގޭގެ ބަޔަކުސްބިލު ބާއިވެރިކަން މުޙައްމަދު އަނީސް އަރު އެނގުމަށް އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ތޮއްޑޫ ކައުންސިލުން 21 ޖޫން 2022 ދުވަހު ނިންމި ނިންމުން ނަންބަރު 2022/46

18. އެހެންކަމުން، ދައުވާއާއި، މައްސަލައިގައި ހުރިހާ އެދޭ ފަރާތާ ސާފުކޮށްދޭކަމަށް ބަޔާންކޮށް މައްސަލަ މަސްއޫލިއްޔަތުން ބެލުމަކާނުލައި ދަށު ކޯޓުން މައްސަލަ ބެލުމުގެކުރިން ފެށިފައިވާ ޤާނޫނީ ހަމަޖެހޭ ކަމަށް ކަނޑައެޅިދާނެކަމަކަށް އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނެއެވެ.

19. ނަމަވެސް މިދި ދަނޑިވަޅުން މުޅަކަމަކު އަނިޔާ ދިރިއުޅުމަށް ދޫކޮށްލާފާ ގޮތުގެ ބަދަލުހިފި ބާރުލުމާއި ދޭތެރޭގައި އަދާކުރުމުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފުވާގޮތުން މުޅަކަމަކު އަނިޔާވުން ގެއްލުންވާމިންވަރު ނިސްބަތްވާގޮތަށް ނިސްބަތްވާގޮތަށް މުޅަކަމަކު އަނިޔާވުން ޒަރޫރީކަމަށްވާނަމަ އެކަމުގެ އެންމެ ބޮޑުކަމާއި އިސްލާހުކުރެވޭ ޢަދުލުވެރިކަމާއި ދިރާސާވެސް އެކަމުގައި ފަދައިވާނަމަ ހުށަހެޅިގެން ކާބޫގައި ދައުވާކުރުމަށް މުޅަކަމަކު އަނިޔާވުން ޚާއްޞަ ފަދަލިބިފައިވާކަމެވެ.

ނިންމަން ފެންނަގޮތް

20. މިސަބަބުތަކަށް ބަލައި ކަންކަން އެހެން ހުރުމުން، އަޅުގަނޑު ދެކޭނީ ދަރަޖައިގެ މުރާޖަޢާ ކުރަނީ ނަންބަރު 2022-I6C-CIV-43 ގެ ސިވިލް ކޯޓުން ބަދަލުގެ ނަންބަރު ސަބަބުން ތިން ކަމަށް ކަނޑައެޅުމަކީ ބާތިލު ނިންމަން ފެނެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒުގެ ޚިޔާލު؛

21. ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޖީދުގެ ޚިޔާލާއި އަޅުގަނޑު އެއްބަސްވަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މުޙައްމަދުގެ ޚިޔާލު؛

22. ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޖީދުގެ ޚިޔާލާއި އަޅުގަނޑު އެއްބަސްވަމެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ބާރުންކޮށްދިނުން

23. މި ޤަޟިއްޔާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ހުކުމް ކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ހައްޤު މައްސަލައިގެ ޚަސްމުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން މި ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމް ކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހެވެ.[14] އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޝަރީޢަތްނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ޚަސްމުންނަށް ހަވާލުކޮށްފައިނުވާނަމަ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނީ ތާރީޚާ ޝަރީޢަތްނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ޚަސްމުންނަށް ހަވާލުކުރާ ތާރީޚެވެ.[15] އެހެންނަމަވެސް ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ކޮޕީއާ އަދި ބިނާކޮށްވެސް އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.[16]

[14] . ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[15] . ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)

[16] . ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމުން، އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ދާއިރާގެ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022-I6C-CIV-43 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމަށް ބަދަލުގެންނަންޖެހޭ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތް ކަމަށް، މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބަލާ ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް | ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޖީދު (ރިޔާސަތު) | ފަނޑިޔާރު ޙުޝައިމާ މުޙައްމަދު